

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: sig@amcu.gov.ua Web: http://www.amcu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

22.06.2021 № 100-17/02 - 9451

На № _____ від _____

Семаку А.Б.

foi+request-87683-

t91866fd@dostup.pravda.com.ua

Про розгляд запиту на
отримання публічної інформації

Антимонopolний комітет України (далі – Комітет), розглянувши Ваш запит на отримання публічної інформації від 09.06.2021 б/н (вх. Комітету від 16.06.2021 № 9-01/273-ні), направлений до Комітету листом Апарату Ради національної безпеки і оборони України від 14.06.2021 № 844/22-01, в межах повноважень повідомляє наступне.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація - це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Згідно з пунктом 5 розділу I Інструкції про порядок забезпечення доступу до публічної інформації в Антимонопольному комітеті України, затвердженій розпорядженням Комітету від 27.07.2011 № 406-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16.08.2011 за № 974/19712 (зі змінами), Комітет не є розпорядником інформації за запитами на інформацію, зокрема, щодо інформації, надання якої потребує узагальнення, аналітичної обробки даних або створення в інший спосіб.

Визначальним для публічної інформації є те, що вона зазначені зафіксована та на будь-яких носіях знаходиться у володінні розпорядника інформації.

Враховуючи викладене, повідомляємо, що листом від 25.05.2016 за № 130-08.1/01-5420 Комітет поінформував Раду національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) щодо проведення дослідження внутрішнього ринку перевезень повітряним транспортом та вжити заходи згідно законодавства про захист економічної конкуренції, направивши копію листа Комітету до Адміністрації Президента України від 05.10.2015 № 136-29/01-10152 про результати зазначеного дослідження (копія додається).

Одночасно з цим, листом від 28.03.2017 № 100-08.4/07-3389 Комітет повідомив РНБО, зокрема, про те, що 24.01.2017 Комітетом прийнято рішення № 13-р про результати розгляду справи № 136-26.13/27-14 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції державним підприємством «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» у вигляді вчинення дій, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на ринку послуг наземного обслуговування повітряних суден (хендлінгові послуги) у Міжнародному аеропорту «Бориспіль».

Рішенням від 24.01.2017 № 13-р Комітет постановив:

1. Визнати, що державне підприємство «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» протягом 2013 – 2015 років займало монополічне (домінуюче) становище на ринку надання

213001

спеціалізованих послуг аеропорту на території аеропорту «Бориспіль» із часткою 100 відсотків.

2. Визнати, що державне підприємство міжнародний аеропорт «Бориспіль» вчинило порушення, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку спеціалізованих послуг аеропорту «Бориспіль» шляхом вчинення дій, що могли призвести до обмеження конкуренції на ринках наземного обслуговування на території державного підприємства міжнародний аеропорт «Бориспіль», які полягли в необґрунтованій відмові в погодженні заявок на отримання сертифіката відповідності на здійснення аеропортової діяльності та зволіканні під час погодження внутрішньої документації товариству з обмеженою відповідальністю «Інтеравіа», необхідної для отримання сертифіката відповідності на здійснення аеропортової діяльності.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на державне підприємство міжнародний аеропорт «Бориспіль» штраф у розмірі 6 162 043 (шість мільйонів сто шістьдесят дві тисячі сорок три) гривні.

4. Визнати, що державне підприємство міжнародний аеропорт «Бориспіль» вчинило порушення, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку спеціалізованих послуг аеропорту «Бориспіль» шляхом вчинення дій, які полягають у встановленні плати за користування інфраструктурою аеропорту на необґрунтованому рівні та призвели до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. За порушення, зазначене в пункті 4 резолютивної частини цього рішення, накласти на державне підприємство міжнародний аеропорт «Бориспіль» штраф у розмірі 6 618 311 (шість мільйонів шістьсот вісімнадцять тисяч триста одинадцять) гривень.

6. Зобов'язати державне підприємство міжнародний аеропорт «Бориспіль» до 01 березня 2017 року припинити порушення, зазначене в пункті 4 резолютивної частини цього рішення, шляхом приведення плати за користування інфраструктурою аеропорту та обладнанням, що не входить до інфраструктури, але при цьому використовується для надання послуг з наземного обслуговування, до економічно обґрунтованого рівня.

7. Зобов'язати державне підприємство міжнародний аеропорт «Бориспіль» до 01 березня 2017 року розмежувати рахунки на свою діяльність щодо утримання інфраструктурою та регуляторну діяльність, з одного боку, та рахунки на надання послуг з наземного обслуговування, з другого, не допускаючи після такого розподілу субсидювання діяльності з наземного обслуговування за рахунок доходів, отриманих від своєї діяльності щодо управління інфраструктурою та регуляторної діяльності.

Відповідно до статті 23 Закону України «Про доступ до публічної інформації» рішення, дії чи бездіяльність розпорядників інформації можуть бути оскаржені у судовому порядку.

Додаток: на 7 арк.

Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

О. МУЗИЧЕНКО

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Явска Липківського, 45, м. Київ-35, 03680, тел [44] 251-62-62, факс [44] 520-03-26
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: <http://www.amcu.gov.ua> Код ЄДРПОУ 00032767

25.05.2016 № 100-18/01-5/10 На № _____ від _____

Рада національної безпеки і
оборони України

*Про стан виконання завдань,
визначених рішеннями РНБО*

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на виконання Указу Президента України від 09.07.2007 № 615 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 червня 2007 року «Про стан виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України» та абзацу третього пункту 4 Протокольного доручення щодо виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України від 02.09.2015 року, підписаного Секретарем Ради національної безпеки і оборони України, затвердженого Президентом України, що надійшло до Антимонопольного комітету України листом Ради національної безпеки і оборони України (далі - РНБО) від 21.09.2015 № 2634/18-1-17, повідомляє наступне.

На виконання абзацу другого пункту 4 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 липня 2015 року «Про заходи щодо захисту національних інтересів України в галузі авіації» введеного в дію Указом Президента України від 04.09.2015 № 535/2015, Комітетом проведено дослідження дотримання суб'єктами господарювання авіаційної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції на ринку внутрішніх перевезень пасажирів повітряним транспортом про результати якого листом від 05.10.2015 № 136-29/01-10152 було повідомлено Адміністрацію Президента України (копія листа додається).

Враховуючи наведене, просимо абзац другий пункту 4 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 липня 2015 року «Про заходи щодо захисту національних інтересів України в галузі авіації» зняти з контролю.

Додаток: на 6 арк. в 1 прим.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ

102965

Київ, вул. Т.Г. Шевченка, 251-62-25, код 02-05

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ-35, 03680, тел. (44) 251-62-62, факс (44) 520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: http://www.amcu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

05.10.2015 № 136-29/01-10152

На № _____ від _____

Адміністрація Президента України

*Про виконання
рішення РНБО*

Антимонопольний комітет України (надалі - Комітет) на виконання Указу Президента України від 04.09.2015 № 535/2015 «Про рішення ради національної безпеки і оборони України від 20 липня 2015 року «Про заходи щодо захисту національних інтересів України в галузі авіації» (вх. Комітету від 07.09.2015 № 2/32-у), повідомляє наступне.

1. Щодо дослідження внутрішнього ринку повітряних перевезень.

Комітетом проведено дослідження внутрішнього ринку перевезень повітряним транспортом, у ході якого були опитані: органи державної влади; авіакомпанії, які отримали відповідні ліцензії з надання послуг з перевезення пасажирів повітряним транспортом; компанії, які забезпечують авіакомпанії та аеропорти авіаційним паливом; суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність на ринку послуг з наземного обслуговування в аеропортах України (хендлінгові компанії); аеропорти України та державне підприємство «Укрероурх».

З метою повного, всебічного, об'єктивного та неупередженого вивчення ситуації, яка склалась на ринку внутрішніх повітряних перевезень та врахування пропозицій учасників ринків, Комітетом проведені робочі зустрічі з уповноваженими представниками авіаційної галузі, паливних та хендлінгових компаній, органів державної влади тощо, щодо обговорення питань зняження вартості авіаквитків та виявлення проблемних питань, які підлягають врегулюванню на законодавчому рівні.

092741 Комітетом були організовані та проведені наради з уповноваженими представниками суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку послуг з наземного обслуговування в аеропортах України (хендлінгові компанії) із залученням уповноважених представників Міністерства інфраструктури України (далі - Мінінфраструктури), Державної авіаційної служби (далі - Державіаслужба), Київської міської державної адміністрації та аеропорту «Київ» (Жуляни) щодо передачі в оренду частини аеропортової

інфраструктури КП «МА Київ (Жуляни)» та делегування права експлуатації інфраструктури аеропорту ТОВ «Мастер-Авіа».

Також, проведено робочу нараду з представниками Асоціації авіаперевізників, хендлінгових компаній та авіаперевізників щодо призначення Державіаслужбою авіакомпаній на певні міжнародні маршрути та норм наказу Державіаслужби від 24.10.2014 № 686 «Про затвердження Авіаційних правил України «Порядок надання і анулювання прав на експлуатацію повітряних ліній».

За результатами проведеного Комітетом дослідження вказаного ринку встановлено так:

Державіаслужба повідомила Комітет, що в Україні станом на липень 2015 року ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг з регулярних перевезень пасажирів повітряним транспортом мають 37 суб'єкта господарювання.

Проте, перевезення пасажирів повітряним транспортом регулярними рейсами на внутрішніх та міжнародних маршрутах в період з 1 січня 2014 року по 1 серпня 2015 року здійснювало 9 авіакомпаній, а саме: приватне акціонерне товариство «Авіакомпанія «Міжнародні Авіалінії України»; публічне акціонерне товариство «Авіаційна компанія «Дніпроавіа»; публічне акціонерне товариство «Мотор-Січ»; товариство з обмеженою відповідальністю «Авіакомпанія Ютейр-Україна»; товариство з обмеженою відповідальністю «Українсько-середземноморські авіалінії»; товариство з обмеженою відповідальністю «Авіаційна компанія «Роза Вітрів»; товариство з обмеженою відповідальністю «ЯнЕйр» ЛТД; товариство з обмеженою відповідальністю «Авіакомпанія «АТЛАСДЖЕТ Україна»; товариство з обмеженою відповідальністю «Авіалінії «Візз Ейр Україна».

При цьому перевезення пасажирів на внутрішніх маршрутах України в період з 01 січня 2014 року по 01 серпня 2015 року здійснювало лише 5 авіакомпаній, а саме: приватне акціонерне товариство «Міжнародні авіалінії України», публічне акціонерне товариство «Авіакомпанія Дніпроавіа», ПАТ «Міжнародна акціонерна авіаційна компанія «УРГА», товариство з обмеженою відповідальністю «Авіакомпанія Ютейр-Україна» та товариство з обмеженою відповідальністю «ЯнЕйр» ЛТД, а з 01 серпня 2015 року почало здійснювати перевезення товариство з обмеженою відповідальністю «Авіакомпанія «АТЛАСДЖЕТ Україна».

За результатами аналізу нормативно-правової бази в галузі авіації з'ясовано, що кожен із суб'єктів господарювання, який на сьогодні має чинний сертифікат експлуатанта на здійснення пасажирських перевезень, може в будь-який час та в будь-якому напрямку здійснювати перевезення пасажирів у внутрішньому сполученні в межах України, тобто адміністративні чи інші бар'єри, крім необхідності отримання ліцензії та відповідних сертифікатів на здійснення авіаперевезень для виконання будь-яких рейсів на будь-яких маршрутах у внутрішньому сполученні, відсутні.

На сьогодні, з точки зору комерційної діяльності авіакомпаній, бар'єрами для здійснення внутрішніх авіаційних перевезень є низький пасажиропотік та низька платоспроможність населення, тобто економічна недоцільність (збитковість) виконання внутрішніх польотів.

В той же час, на сьогоднішній день механізм розподілу дозволів на зовнішні рейси є непрозорим, що може призвести до порушень законодавства про захист економічної конкуренції. За результатами попереднього аналізу інформації, отриманої від Державіаслужби, вбачається, що при розподілі дозволів на зовнішні рейси могли надаватись преференції ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні Авіалінії України». Наразі Комітетом проводиться дослідження процедури розподілу дозволів на зовнішні та внутрішні рейси. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Комітетом будуть вжиті відповідні заходи.

Ще одним стримуючим фактором для розвитку внутрішніх авіаперевезень є те, що в межах України немає жодного напрямку, на якому б перевезення пасажирів авіаційним транспортом не мало б відповідної альтернативи перевезення наземними видами транспорту, такими як залізничний та автомобільний. Фактично не існує сталої категорії пасажирів, для яких використання повітряного транспорту є безальтернативним, при цьому перевезення альтернативними видами транспорту значно дешевші за вартістю та не набагато довші за часом.

Згідно з українським законодавством, а також відповідно до міждержавних угод, ціни на авіаперевезення у галузі авіаційного транспорту є вільними.

Суб'єкти господарювання, які здійснюють авіаперевезення, тарифи на авіаквитки встановлюють самостійно, єдиного алгоритму розрахунку не існує. Тарифи на зазначені послуги розраховуються виходячи з собівартості, а також розміру обов'язкових зборів та плат, які регулюються державою, зокрема, аеропортових зборів та плати за аеронавігаційне обслуговування.

Основою для розрахунку тарифів є собівартість перевезень за конкретним маршрутом, яка, в свою чергу, залежить від багатьох економічних чинників, таких як: вартість авіапального; вартість аеропортових зборів та розміри ставок плати за аеронавігаційне обслуговування повітряних суден у повітряному просторі України; розмір амортизаційних відрахувань; вартість літака або розмір лізингових платежів; вартість обслуговування літака тощо.

Цітєтьє розрахунок тарифів перевізники враховують додаткові фактори, а саме: стан ринку перевезень за конкретним маршрутом, структуру пасажиропотоку, сезон виконання рейсів, час здійснення бронювання, термін використання тарифів, тип подорожі, вид перевезень (регулярні, чартерні), тарифи конкурентів та їх кількість. В результаті за кожним маршрутом розробляється сітка тарифів, яка може складатися з декількох десятків видів тарифів. Тобто, тарифи на авіаперевезення мають великий спектр, базуються на детальному аналізі конкретно визначеного ринку перевезень, постійно знаходяться під контролем перевізника, оперативно корегуються та вводяться в міжнародні системи бронювання.

З метою контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції Комітетом проводиться вивчення та аналіз цих складових тарифів. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Комітетом будуть вжиті відповідні заходи.

Комітетом під час дослідження внутрішнього ринку перевезень пасажирів авіаційним транспортом виявлено окремі проблемні питання на суміжних ринках, які можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а саме:

1. Київська міська рада, яка є власником аеропорту «Київ (Жуляни)», передала в оренду частину аеропортової інфраструктури КП «МА Київ (Жуляни)» ТОВ «Мастер-Авіа», яке надає послуги з наземного обслуговування в цьому аеропорту та є експлуатантом аеропорту. За наявною в Комітеті інформацією, зазначене дозволяє ТОВ «Мастер-Авіа» вчиняти дії, які можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Наразі Комітетом аналізуються отримані документи та пояснення сторін, як ТОВ «Мастер-Авіа», так і Київської міської ради. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Комітетом будуть вжиті відповідні заходи.

2. У червні 2015 року відбувся конкурс на право оренди в ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» ангару ІАС, який забезпечує льотну та технічну підтримку придатності літаків цивільної авіації. За наявною в Комітеті інформацією, критерії конкурсу розроблені з метою надання переваг ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні Авіалінії України» та недопущення можливості прийняття участі в конкурсі як українських, так і іноземних авіаперевізників, тобто можуть мати дискримінаційний характер, що у свою чергу може свідчити про наявність ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції. У найхоротший час дане питання буде розглянуто Комітетом та буде прийнято відповідне рішення щодо припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Проблемні питання, які потребують врегулювання на законодавчому рівні:

1. Відсутність угоди про спільний авіаційний простір ("відкрите небо"), метою якої є формування спільного авіаційного простору між Європейським Союзом та його державами-членами й Україною, яка базується на вільному доступі до ринку інфраструктури повітряного транспорту, свободі заснування на рівних умовах конкуренції та споріднених правил, зокрема, в сфері безпеки польотів, авіаційної безпеки, управління позитивним рухом, захисту навколишнього середовища та спільних соціальних нормах.

Після підписання Україною вказаної угоди внутрішній ринок авіаперевезень України та ринки авіаперевезень ЄС будуть лібералізовані, що призведе до значного посилення конкуренції на цьому ринку внаслідок збільшення кількості задіяних авіаперевізників.

2. Приведення цін на авіаційне паливо в українських аеропортах до рівня європейських, шляхом внесення змін в митні правила в частині зниження митних зборів при ввезенні авіаційного палива на митну територію України.

3. Встановлення для авіакомпаній 0% ставки мита на ввезення запчастин та обладнання для авіаційної техніки, яка не виробляється в Україні.

II. Щодо припинених порушень законодавства про захист економічної конкуренції на ринку перевезень пасажирів повітряним транспортом.

1. Комітетом розглядається справа за ознаками вчинення порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів влади, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку послуг наземного обслуговування повітряних суден (хендлінгові послуги) у Міжнародному аеропорту «Бориспіль».

29 вересня 2015 року Комітетом надані Державній авіаційній службі України обов'язкові для розгляду рекомендації щодо розроблення та встановлення чітких, прозорих, об'єктивних та недискримінаційних умов доступу суб'єктів господарювання на ринку послуг з наземного обслуговування в аеропортах.

Рекомендації було надано з метою забезпечення належного рівня конкуренції на ринку послуг з наземного обслуговування в аеропортах та з урахуванням того, що експлуатант аеропорту має у своєму розпорядженні значні ресурси, що можуть впливати на відносини між постачальниками послуг з наземного обслуговування, зобов'язати аеропорти чітко відокремлювати рахунки своєї діяльності щодо надання послуг з наземного обслуговування в аеропортах від рахунків своєї іншої діяльності, зокрема з управління інфраструктурою та регуляторної діяльності. Забезпечити належний контроль за дотриманням аеропортом вимоги не здійснювати субсидіювання своєї діяльності з наземного обслуговування за рахунок доходів, отриманих від своєї діяльності як органу аеропорту.

2. За результатами розгляду заяви, що надійшла до Комітету від ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України» на дії ТОВ «ЛУКОЙЛ АВІЕЙШЕН Україна», 22 вересня 2015 року Комітетом прийнято рішення, яким визнано дії товариства з обмеженою відповідальністю «ЛУКОЙЛ Авіейшн Україна», які полягають у встановленні завищеної вартості послуг з реалізації авіаційного пального із заправкою повітряних суден та умов їх реалізації, а також у наданні знижок на послуги з реалізації авіаційного пального із заправкою повітряних суден без об'єктивно виправданих на те причин, порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з реалізації авіаційного пального із заправкою повітряних суден в межах

територій Міжнародного аеропорту «Харків» та Міжнародного аеропорту «Одеса».

На порушника накладено штраф на суму 18 718 тис. грн.

3. Комітетом здійснюється розгляд справи № 136-26.13/27-14 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ДП «МА «Бориспіль», які полягають:

- у необґрунтованій відмові в погодженні заявок на отримання сертифіката відповідності на здійснення аеропортової діяльності, зволікання погодження внутрішньої документації для суб'єктів господарювання (зловживання монопольним становищем шляхом усунення з ринку суб'єктів господарювання);

- у встановленні плати на необґрунтованому рівні за послуги користування інфраструктурою аеропорту для суб'єктів господарювання, що надають послуги з наземного обслуговування в аеропорту, підвищення такої плати (зловживання монопольним становищем шляхом вчинення дій, які можуть призводити до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку).

На сьогодні здійснюється розслідування та збір доказів у зазначеній справі, зокрема, щодо дій ДП «МА «Бориспіль» відносно ТОВ «Транс-Аероهندлінг», яке залучено до справи як заявник.

За результатами розгляду справи буде прийнято відповідне рішення.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ